

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2019

LATVIAN
HIGHER LEVEL

Monday, 17 June
09:30 - 12:30

LATVIEŠU VALODA

Maksimālais punktu skaits – 100

Uzmanīgi izlasiet tekstu un atbildiet uz visu trīs daļu jautājumiem! Atbildiet saviem vārdiem, balstoties uz tekstu! Rakstiet pilnos, pareizos teikumus! Visām atbildēm jābūt latviski.

Arābs ar Daugavas asinīm

Fragments no intervijas ar Hosamu Abu Meri.

1. Ar īpašu likumu libānietim Abu Meri tiek piešķirta Latvijas pilsonība. Iebraucējs nereti var būt patriotiskāks nekā iedzimtais. Tas apstiprinās, satiekot Hosamu Abu Meri (33), kas ir dzimis Libānas kalnos netālu no Beirutas. „Es esmu Latvijā jau 15 gadu. Cik gadu biju Libānā? 18. Biju jauns puika, kas vēl mācījās skolā. Neaizmirsti, ka toreiz bija karš. Ko es tur darīju? Māja, skola un atpakaļ, jo nebija drošības,” nevainojamā latviešu valodā stāsta Abu Meri. Arī šobrīd Libānā valda nopietna politiskā krīze, par laimi, ne vardarbīga – valdība un opozīcija nespēj vienoties par prezidentu. Libāna ir ietekmīga maza valsts, kur pārstāvētas visas reliģijas, kas ir reģionā – musulmaņi, kristieši, druzi, sunnīti, šiīti. Un ārpolitikas ietekme uz iekšpolitiku ir ārkārtīgi liela,” norāda Abu Meri, saredzot zināmas paralēles ar Latviju.
2. 21.novembrī, dienu pirms Libānas neatkarības dienas, notika rets gadījums - Saeimas Pilsonības likuma izpildes komisija atbalstīja likumprojektu par Latvijas pilsonības piešķiršanu Abu Meri. Nav gan šaubu, ka viņš to iegūtu, jo viņa izpratne par Latvijas vēsturi un sabiedrību ir ļoti laba.
3. Šāda privilēģija Abu Meri tikusi par viņa sabiedrisko darbu tajos 15 gados, ko viņš pavadījis Latvijā, dzīvojot ar pagaidu uzturēšanās atļaujām. Abu Meri absolvējis Latvijas Medicīnas akadēmiju un strādā par gastroenterologu endoskopistu vairākās ārstniecības iestādēs. Viņš ir Latvijas-Libānas kultūras biedrības un Arābu kultūras centra priekšsēdētājs, ir izvirzīts Libānas goda konsula amatam. „Ļoti aktīvs sabiedrības biedrs esmu,” smaidot saka Abu Meri. Viņš piedalās arī libāniešu restorāna Byblos veidošanā.
4. Bez latviešu un arābu Abu Meri pārvalda franču, krievu un angļu valodu. Meitiņa gan tikai latviski runā. „Esmu slinks ar viņu runāt arābiski, jo dzīve ārpus mājām aizņem tik daudz laika, ka esmu noguris, pārnākot mājās. Viņa saprot dažus vārdus, jo mani vecāki bija ciemos pirms diviem mēnešiem. Viņa ir gudra meitene.”
5. Uz Latviju Abu Meri atbrauca uzreiz pēc 18 gadu ilgušā Libānas pilsoņu kara beigām 1990.gadā, lai mācītos. Līdz 1999.gadam viņš domāja, ka atgriezīsies Libānā. Katru vasaru, ciemodamies pie vecākiem, viņam vajadzējis atbildēt uz jautājumiem – kur tu mācies? Latvijā? Tas ir Krievijā? Libānieši, kas mācījās Latvijā, sanāca vienkopus Beirutā un ik gadus organizēja sarīkojumu: Latvijas augstskolu absolventi Libānā. Nodibinājis Libānas biedrību, viņš pāris gadu vēlāk sāka veidot Arābu kultūras centru. „Par Libānu tagad zina daudzi. Bet divus trīs gadus pēc 2001.gada (teroristu uzbrukuma Dvīņu torņiem Ņujorkā) bija radušies jauni stereotipi par arābiem un islāmu.”
6. Diskrimināciju Abu Meri Latvijā tiešā veidā neizjūt. „Cilvēki, kas daudz ceļo un bijuši arābu pasaulē, ir atvērti. Citiem, kas neceļo, ir zināma fobija, stereotipi, ko viņi sadzirdējuši medijos,” vērojumos dalās Abu Meri. „Bet, ja tu esi smaidīgs, tad kontaktu var nodibināt. Un es esmu tāds cilvēks, kas smaida, neraugoties uz to, kā jūtos. Ja tu gribi izolēties, tu to vari darīt. Sabiedrībai ir vienalga, vai tu esi iekšpus tās vai ārā.”

7. Abu Meri cilvēki bieži vaicākot, no kurienes viņš ir. „Es vairs nejūtu, ka esmu ārzemnieks, bet ar valodu un ārējo izskatu es vienmēr būšu ārzemnieks. Ko tur mainīt?” viņš smejas. „Mana meita nav tik līdzīga man, un viņa neizskatās kā simtprocentīga libāniete. Bet es – vienalga, cik ilgi dzīvošu un uzskatīšu sevi par Latvijas patriotu, Latvijas tauta mani vienmēr uzskatīs par ārzemnieku.”
8. Taču pašus latviešus Abu Meri nebūt neuzskata par patriotiem. Latvieši viņam bieži prasot, ko viņš Latvijā dara, jo te tak nav nedz pietiekami naudas, nedz arī saules. „Man, to dzirdot, tiešām šķiet, ka daži Latvijas iedzīvotāji nav patrioti. Labi, es saprotu, ka nav tik daudz naudas, kā gribētos. Man arī jāskrien pa vairākām darbavietām, lai varētu savai ģimenei normāli nopelnīt. Bet tā ir mana valsts. Kad es biju Saeimā, es teicu – ja cilvēks dzer ūdeni no Daugavas, tad šīs upes asinis ar laiku izskalo manas sākotnējās asinis. Un par ko cilvēks kļūst? Par Latvijas iedzīvotāju. Īsti arābi seko ūdenim, pie tā viņi veido ciemu un dzīvo kā pie Nīlas. Latvijā ir daudz ūdens un mierīga tauta, kaut arī kādreiz par daudz mierīga tauta, jo vajag aktīvāk runāt par taisnīgumu un iesaistīties pilsoniskajā dzīvē.”
9. Kad Saeimas Pilsonības likuma izpildes komisija bija nodevusi Saeimai izskatīšanai likumprojektu par pilsonības piešķiršanu Abu Meri, viņš teica: „Sajūta ir laba. Kad neesi pilsonis, tu vēl dzīvo kā ārzemnieks, kad esi pilsonis, tā ir cita atbildība. Man tagad jāseko līdzi visam, kas notiek valstī. Man jāpalīdz tai gan medicīnā, gan sabiedriskajā dzīvē. Kā ārzemnieks es nevarēju paust viedokli pilnīgi visos jautājumos, bet tagad man oficiāli būs tāda atbildība.”
10. Vēl trīs gadi, un Abu Meri Latvijā būs nodzīvojis tikpat ilgi, cik Libānā. „Ko jūs atceraties no tās pirmās vietas, kur jūs pavadījāt pirmos desmit gadus? Maz. Es sāku veidot savu dzīvi, attieksmi un nākotni Latvijā. Es esmu Latvijas iedzīvotājs. Es esmu Latvijas patriots. Man 18.novembris nozīmē to pašu, ko 22.novembris, kas Libānā ir neatkarības diena.”

Pēteris Rudaks, „Diena”, 2007.gada septembris

I daļa

(30 punkti)

Atbildiet uz jautājumiem!

1. Izskaidrojiet vārdus un frāzes! (5 punkti)
a) fobija	(6.rindkopa)
b) ārzemnieks	(7.rindkopa)
c) patriots	(8.rindkopa)
d) „Daugavas ūdens izskalo manas sākotnējās asinis”.	(8.rindkopa)
e) pilsonis	(9.rindkopa)
2. Kāpēc Abu Meri pārcēlās no Libānas uz Latviju? (5 punkti)

3. Par kādiem nopelniem Abu Meri tika piešķirta Latvijas pilsonība? (5 punkti)
4. Kāpēc Abu Meri izveidoja Latvijas-Libānas kultūras biedrību un Arābu kultūras centru? (5 punkti)
5. „Ja tu esi smaidīgs, tad kontaktu var nodibināt.” Izsakiet argumentētu viedokli par šo apgalvojumu! (5 punkti)
6. „Kad esi pilsonis, tad ir cita atbildība,” apgalvo Abu Meri. Kā, viņaprāt, izpaužas pilsoniskā atbildība? (5 punkti)

II daļa

(30 punkti)

„Es vairs nejūtu, ka esmu ārzemnieks, bet ar valodu un ārējo izskatu es vienmēr būšu ārzemnieks.”
Uzrakstiet, ko šie vārdi atklāj/liecina par Abu Meri identitāti un pieredzi, dzīvojot Latvijā! (vismaz 100 vārdus)

III daļa

(40 punkti)

Uzrakstiet pārspriedumu par vienu no tēmām! (ne mazāk kā 300 vārdus)

1. „Ko mūsdienās nozīmē patriotisms”

vai

2. „Brīvs gads pēc skolas beigšanas – noderīgi vai laika tērēšana”.

Lūdzu analizējiet abus aspektus!